

Inatsisartuni ilaasortaq,
Jens Napātōk', Partii Naleraq
Maani/

§ 37 naapertorlugu apeqquteqaammut nr. 49-2019 qilalukkat qernertanut tunngasumut akissut

Inatsisartut suleriaasissaanni § 37-mi imm. 1 naapertorlugu apeqqutinik Naalakkersuisunut nassiuasaqarsimavutit, qilalukkat qernertat pillugit. Apeqqutitit uanga suliassaqarfigisannut akisassanngortinneqarsimapput.

Apeqqutinut atatillugu Pinngortitaleriffik tusarniarneqarsimavoq, taakkummata misis-suinernik suliaqartartut.

Apeqqut 1) Qilalukanut qernertanut tunngatillugu pisassiissuteqartarnerit 2004-mi aallartinneqarmatali ullumikkumut Pinngortitalerifk qasseriarluni qilalukkanik qernertanik kisitsisimava?

Akissut:

Pinngortitaleriffik misissuisarnissanik kisitsisarnissanillu pilersaaruteqarpoq, tassa qilalugaqarfiiit pingarnerit minnerpaamik ukiut 10-12 ingerlanerini ikinnerpaamik ataasi-arlutik taamaaliornikkut kisitsivigineqartarlutik. Pinngortitaleriffik 2004-miit ullumimut 23-riarluni qilalukkanik qernertanik kisitsisimavoq. Sumiiffik kisitsiviusoq apeqqutaalluni qilalukkanik qernertanik kisitsisarnerit qilalukkanik qaqrortanik, aavernik aammalu ar-fivinnik kisitsinernut ilangngullugit ingerlanneqakkajuttarput.

Apeqqut 2) Qanga kingullermik qilalukkat qernertaqatigiaat kisinneqarpal?

Akissut:

Qilalukkat qernertat kisinneqartarsimaneri ataani nalunaarsorneqarsimaneri ersipput:
Qaanaap kangerlua: 2007.

Qimusseriarsuaq: 2007, 2012 aamma 2014.

Ikeq: 2009, 2010, 2014 aammalu 2018 (Aarrit kisinneqarneri saliunneqarlutik).

Tasiilaq / Kangerlussuaq: 2008, 2015 aammalu 2016.

Ittoqqortoormiit: 2008, 2016 aammalu 2017.

Tunup/Kangiata Avannaani (Nunap eqqisisimatitap avataani): 2009, 2017 aamma 2018.

Kalaallit Nunaata kitaata imartaani ukiuunerani kisitsinerit: 2006, 2008 aammalu 2012.

Apeqqut 3) Qilalukkat qernertat qassiuppat?

Akissut:

Kisitsisit ataani allassimasut Atlantikup Avannaani Imarmiut Miluumasut pillugit Kommission (NAMMCO)-meersuupput.

Qaanaap kangerlua: 2007-imni qilalukkanut qernertat 8.370-nut nalilerneqarpal. Pisari-neqartartut amerlassusaat pisassiissutigineqarsinnaasutut innersuussutigineqartartunut naapertuuppasipput, naatsorsuutigineqarporlu amerlassusiat aalaakkaasimannngikkunik amerliartorsimassasut. 2019-imni kisitseqqinnissaq pilersaarutaavoq.

Uloq: 04-02-2019
Suliap normua: 2019 - 1859
Akt normu: 9858922

Postboks 269
3900 Nuuk
Oqarasuaat (+299) 34 50 00
Fax: (+299) 34 63 55
E-mail: apn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Qimusseriarsuaq: Qilalukkat qernertat 2014-imi 2.596-inut nalilerneqarput. Biologit innersuussutigisartagaannit amerlanerusunik ukiuni arlalinni pisaqartoqartarsimammat qilalukkat qernertat amerliartornersut oqaatigiuminaappoq. 2019-imi nutaamik kisitsinisaq pilersaarutaavoq.

Ikeq: Qilalukkat qernertat 2.310-inut. 2009-mi nalilerneqarput. Kisitsisit 2018-imeersut suli misissoqqissaarneqanngillat, pisarineqarsimasulli innersuussutigineqarsimasuninn-garnit ikinnerusimammata aalaakkaasumik amerlassuseqarsimannngikkunik amerliartors-imanissaat ilimagineqarpoq.

Tasiilaq / Kangerlussuaq: 2015-imi 2016-imilu qilalukkat qernertat 797-inut Kangerlussuarmi nalilerneqarput, taamaattorli Kangerlussuup kujataatungaani qernertat takuneqartut ikippallaarmata timmisartumiit kisitsineq ingerlateqqinneqarsinnaasimangnilaq. Qilalukkat qernertat 1.098-inut 2008-imi tamaani kisinneqarsimapput. Pisarineqarsimasut innersuussutigineqarsimasunit amerlanerummata tamaani qernertat ikiliartussangatinneqarput.

Ittoqqortoormiit: Ittoqqortoormiini qernertat 476-inu 2016-imi nalilerneqarput. Ikilerian-gaatsiarsimaqaat qilalukkat qernertat 1.176-it 2008-mi kisinneqarsimammata. Kisitsisit 2017-imeersut suli kiseqqissaarneqarneri piareerneqanngillat, Nunatta Kangiani qilalukanik qernertaqassuseq NAMMCO'p ilisimatuussutsikkut suleqatigiissitaanut ukiaru (2019) saqqummiunneqartussapput.

Nunatta Kangiani (Nunap eqqissisimatitap avataani): Nunatta Kangiata avannaatungaan-ni nunap eqqissisimatitap avataani kisitsisit NAMMCO'mit akuerineqarnissaat utaqeqineqarput, tamaanili qilalukkat qernertat 5.000-t missaannik amerlassuseqarput.

2012-imi qilalukkat qernertat Baffin-ip Kangerliumarnngani aamma Ikersuarmilu Davis-imi ukiisartut 18.583-inut nalilerneqarput. Qernertat tamaaniittut aasisarfiiuit arlalinne-ersuupput, ilaatigut aamma Qimusseriarsuarmeersuullutillu Canadami qilalugaqarfinit arlalinneersuusarput.

Qilalukkat qernertat Canadami: Qilalukkat qernertat arlallit nunatta kitaani ukiakkut ukiukkullu pisarineqartartut Canadaminngaaneersuupput, qilalukkallu Canadameersut nunatsinneersuniit amerlanerungaatsiarput. Canadami kisitsisoqarneranit qilalukkat qernertat 2013-imi, Kalaallit Nunaallu avitseqatigisat: Somerset Islandimeersuupput qernertat 49.768-it, qernertat 35.043-t Admiralty Inlet-imi, qernertat 10.489-it Eclipse Sound-imi, Jones Sound-imi qernertat 12.694-it aammalu qernertat 17.555 Qeqertaaluup Kangiani.

Apeqquq 4) Peqassuseq sumi misissorneqartarsimava?

Akissut:

Apeqquummut 1-mut akissut takuuq.

Apeqquq 5) Qilalukkanik qernertaqassuseq paasiniarlugu kisitseriaaseq qanoq ittoq atorneqartarpa?

Akissut:

Kisitsinerit tamarmik timmisartumik ingerlanneqartarput, kisitseqataasullu immikkoorlutik issiasarput, taamaalilluni allat takunngitsoorsimasaat allanit naqqinneqarsinnaasu-aannartarlutik. Taamaaliornerit saniatigut aqqaamasarnerat paasisaqarfiginiarlugu satel-litsinut attavilikkanik nassitsissutilersuisoqartarpooq, atortullu allat miluumasunut uumasunut ikkussuunneqartarput, taamaalilluni aamma uumasut aqqarsimasut ta-kussaangitsullu ilanngullugit kisitsisoqartarluni. Taamaattumik kisitsisit sumiiffimmi peqassutsimik takutitsilluartarpuit.

Apeqqu 6) Qilalukkanik qernertanik kisitsisoqarnerani Inuussutissarsiutigalugu piniartut suleqatigineqartarpat?

Akissut:

Pinngortitaleriffiup piniartut ilisimasaat atortuartarpaat sumi qaqqulu kisitsisoqarnisaanut tunngatillugu. Pinngortitaleriffimmiit NAMMCO'p innersuussutai malillugit kisitsisartunik misilittagaqarluartunik atuisoqartarpooq. Kisitsisoqartillugu piniartut peqataaneq ajorput, teknikkikku atortunik periutsinillu immikkut ittunik atuinissamut misilittagaqarluartut atorneqartarmata. Pinngortitaleriffimmiit piniartut suleqatigineqartarpooq piginnaaneri atorfissaqartinneqartillugu, soorlu nassitsissutinik nalunaaqtutanilluunniit ikkussuisoqartillugu piniartut suleqatigineqartarpooq.

Apeqqu 7) Piniarnermi susassaqartut (IWC, NAMMCO aamma JCNB) Kalaallit Nunatalu nunallu allat isumaqatigiissutaat malillugu qanoq imaqpaa?

Akissut:

IWC-p isumaqatigiissutaat naapertorlugu nunarsuaq tamakkerlugu arferit angisuut aqunneqarput. Kalaallit Nunaata peqataanera Kunngeqarfik Danmarki suleqatigalugu ingerlanneqartarpooq, danskit IWC-mi aallartitaasa ilaattut peqataasarpooq.

Arferit angisuut pillugit Naalakkersuisut qanumut aaqqissuulluagaasumillu Danmarkimi nunanut allanut Ministeriaqarfimmik suleqateqarpooq.

IWC piginnaatinneqarpooq arferit angisuut aalajangersimasut pisarineqarsinnaasut amerlassusissaannik aalajangersaanissamut. IWC arferit mikinerit pillugit oqartussaaffeqanganilaq.

Suleqatigiinneq Naalagaaffeqatigiit IWC pillugu suleqatigiissitaani aaqqissugaavoq, tassani aamma Savalimmiuni Naalakkersuisut sinniisoqarlutik.

Danmarkip aallartitai Naalagaaffeqatigiit sinnerlugit suliaqartarpooq. Nunanut allanut Ministeriaqarfik siulittaasuovoq. Danmarkip aallartitaannut kalaallit peqataatitaat Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfimmi, Pinngortitaleriffimmi KNAPK-milu atorfiliittaapput.

NAMMCO tassaavoq nunat immikkoortuisa suleqatigiinnerisigut Atlantikup avannaanni miluumasut imarmiut attatiinnarnissaat, naapertuuttumik aqunneqarnissaat ilisimatusarfigineqarnissaallu pillugit suleqatigiiffik. Nunat sisamat ilaasortaapput; Savalimmiut, Kalaallit Nunaat, Island aamma Norge. Danmark, Canada, Rusland aamma Japan alaatsinaattuupput.

NAMMCO Siunnersuisoqatigiinnut, Tromsømi Allattoqarfimmut, ataatsimiititalianut kiisalu teknikkikku suleqatigiissitanut arlalinnut aggugaavoq. NAMMCO aqutsinissamut siunnersuisartuovoq, Naalakkersuisut pisassiissutinik aalajangersaaneq oqartussaafigaat.

Ingerlatsineq pillugu Komiténi miluumasut imarmiut pillugit iliuusissat oqallisigineqartarpooq. Ingerlatsineq pillugu Komiténi aalajangiussassat ataatsimut isumaqatigi-neqarnissaat piumasaqaataasarpooq.

Naak NAMMCO pillugu isumaqatigiissummi miluumasut imarmiut tamarmik pineqaraluartut isumaqatigiissutigineqarpooq massakkorpiaq NAMMCO-p aqutsinissaminut iliuusserisartagassaminik aalajangersaasarnerani taamaallaat puosit arfelli mikinerit.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfimmi sullisisut kiisalu KNAPK-p Pinngortitaleriffiullu sinniisuutitai aallartitatut peqataasarpooq.

JCNB-mi isumaqatigiissut tassaavoq inatsisitigut pituttuinngitsumik Baffin-ip Kangerliumangani uumasoqatigiit pillugit suleqatigiinnissamut isumaqatigiissut (memorandum of understanding (MoU)). Isumaqatigiissummut siunertaavoq qilalukkut qernertat qaqortallu Canadap Kalaallit Nunaatalu imartaani Baffin-ip Kangerliumangani uteqattaartut pillugit misissuisarnerit, nungutsaaliuinerit aammalu pilersaarusiukkamik ingerlatsivigineqarnerisa suleqatigiiffineqarnissaat.

Kalaallit Nunaata aallartitai tassaapput Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfimmi, Pinngortitaleriffimmi aamma KNAPK-mi sullissisut. Kalaallit piniartut alaatsinaatsutut peqataasarpus.

JCNB pillugu isumaqtigiissut suleqatigiinnermi tungavissanut killiligaalluni - aqutsinissamut iliuusissavinnik tikkuaaffiunani - isumaqtigiissutaavoq. JCNB Kalaallit Nunaata Kitaani siunnersuisartuuvoq, Naalakkersuisullu pisassiissutinik aalajangersaasartuulutik. NAMMCO Kalaallit Nunaata Kangiani siunnersuisartuuvoq, JCNB-mi isumaqtigiissut Baffin-ip Kangerlumargani piniagassanut taamaallaat atuutsinneqarami.

Kattuffiit IWC www.iwc.int aamma NAMMCO www.nammco.no isumaqtigiissutaat nit-tartagaanni nassaarineqarsinnaapput. JCNB allattoqarfeqanngilaq, siulittaasuunerlu ataatsimiittarnikkut paarlakaajaanneqarluni. Canada/Nunavut 2019-imi siulittaasuuvooq.

Apeqqut 8) Naalakkersuisut Nunavut-mut nannut pillugit: suleqateqalersaarpa?

Apeqqutini nassiunneqartuni imminnut naapertuitinngitsunik imaqarpoq. § 37 naap-ertorlugu apeqquteqaatip kalaallisuuani nannut taaneqarput, qallunaatuuanilu qilalukkut qernertat taaneqarlutik. Piniagassat pineqartut tamarmik pillugit akissuteqartoqarpoq.

Akissut:

Naalakkersuisut isumaqarput Qilalukkut qaortat qernertallu pillugit Ataatsimoorluni kommissioni (JCNB) aamma Nannut pillugit Ataatsimoorluni kommissioni (JCPB) isumaqtigiissutit qilalukkut qernertat, qaortat nannullu pillugit Canadap Kalaallit Nunaatalu imartaani uteqattaartuni misissuisarnerit, nungutsaaliuinerit aammalu pilersaarusiukkamik ingerlatsivigineqarnerat Nunavullu suleqatigiiffineqarnerat tunngavissatut naammattut. Canada/Nunavut NAMMCO aqqutigalugu suleqatigiinnej ingerlavooq, Canada/Nunavut NAMMCO-mi aalajangersimasumik alaatsinaattutut inissisimavoq.

a) Ilumoopat: qanoq suleqatigiinnissamik pilersaaruteqartoqarpa?

Akissut:

Apeqqut 8-mut akissuteqaat innersuutigineqarpoq.

b) Ilumoopat: suleqatigiinnissamik pilersaaruteqartorneqarnerani Kalaallit Nunaanni atuisut piniartutut inuussutissarsiateqartut peqataatinneqassappat?

Akissut:

KNAPK Qilalukkut qaortat qernertallu pillugit Ataatsimoorluni kommissionimi (JCNB), Nannut pillugit Ataatsimoorluni kommissionimi (JCPB) aamma allassimasut Atlantikup Avannaani Imarmiut Miluumasut pillugit Kommissioniani (NAMMCO) peqataatinneqartarpoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Nikkulaat Jeremiassen
Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq

partii naleraq

Upernivik ulloq 15/01-2019

Inatsisartut suleriaasiat § 37 immikkoortoq 1 naapertorlugu matumuuna Naalakkersuisunut apeqqut imaattoq saqqummiuppara:

Naalakkersuisunut apeqqut:

1. Qilalukkut qernertat 2004-mi killilersuineq eqqunneqarmalli qassierarluni pinngortitaleriffimmiik kisitsisitsineq ingerlanneqartarsimava?
2. Qilalukkut qernertat qanga kingullermik amerlassutsimikkut kisinneqarpat?
3. Qilalukkut qernertat qanoq amerlatigilersimappat?
4. Qilalukkut qernertat sumiiffiit aallaavigalugit sumi kisinneqartarpat?
5. Qilalukkut qernertanik kisitseriaaseq suna atorlugu kisitsisoqartarpa?
6. Qilalukkut qernertanik kisitsisoqarnerani susassaqartut piniartutut inuussutissarsiuteqartut qanoq peqataatinneqartarpat?
7. Piniarnermi susassaqartut (IWC, NAMMCO aamma JCNB) Kalaallit Nunattalu nunallu allat isumaqatigiissutaat malillugu qanoq imaqarpa?
8. Naalakkersuisut Nunavut-mut nannut pillugit: suleqateqalersaarpa?
 - a) Ilumoorpat: qanoq suleqatigiinnissamik pilersaaruteqartoqarpa?
 - b) Ilumoorpat: suleqatigiinnissamik pilersaaruteqartorneqarnerani Kalaallit Nunaanni atusut piniartutut inuussutissarsiuteqartut peqataatinneqassappat?

(Inatsisartunut ilaasortaq, Jens Napătôk', Partii Naleraq)

Tunngavilersuut:

2004-imiilli killilersuineq eqqunneqarmalli paaserusunnassaaq susassaqartuniik kisitsisarneq qassierarluni kisitsineq ingerlanneqartarsimanersoq paassisallugu. Naalakkersuisut UKA 2018/60-imut aamma UKA2018/234-imut akissuteqarnerminni suliap normua 2018-10328 qilalukkut qernertat qaortallu amerliartornerarlugit allassimammata.

Tamatullu Naalakkersuisut akissutaanni allassimalluni IWC, NAMMCO aamma JCNB suleqatigineqartut, suleqatigiissutaata imarisaa qanoq imaqarnersoq paaserusunnassaaq.

Tassunga ilanngullugu paaserusunnassaaq Kalaallit Nunaat Nunavut-mik qilalukkut qernertat pillugit suleqatigiittooqarnersoq. Tusaamasatsitut Nunavut-mi qilalukkut qernertat killilersugaangitsumik inuussutissarsiutigalugu piniartunit piniarneqartarmata.

Apeqqutit ullut suliffiit qulit qaangiutsinnagit akineqarnissaat kissaatigaara.